

CZU 027.52(498)(0:82-992)=135.1

BIBLIOTECI DE SUCCES: UN MODEL ROMÂNESC DE URMAT

*Ludmila OLEINIC,
șef serviciu, Secția managementul resurselor informaționale,
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*

În perioada 15-21 iunie 2025, o echipă de specialiști ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău a întreprins o vizită profesională de documentare în trei centre bibliotecare de referință din România: Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj și Biblioteca Județeană Mureș, cu o oprire la valoroasa Filială Teleki-Bolyai din Târgu Mureș. Scopul acestei deplasări a fost nu doar un simplu schimb de experiență, ci o explorare a bunelor practici, o familiarizare cu cele mai noi tendințe în biblioteconomie și o oportunitate de a reconfirma rolul bibliotecii ca spațiu viu, relevant și adaptabil.

Accentul principal al vizitei a fost pus pe identificarea unor strategii eficiente de promovare a lecturii și pe modul în care bibliotecile românești reușesc să mobilizeze o diversitate de public (copii, adolescenți, adulți și seniori) prin inițiative dinamice, interactive și centrate pe nevoile comunității. De la inovațiile tehnologice în digitizare și conservare, până la organizarea spațiului și a evenimentelor, fiecare bibliotecă vizitată a oferit o lecție valoroasă despre adaptare continuă. Această deplasare a fost, de asemenea, o ocazie prețioasă de a consolida relațiile de parteneriat și de a aprofunda un dialog profesional constructiv, care transcende granițele geografice.

Biblioteca Județeană ASTRA din Sibiu – un model de eficiență și respect pentru patrimoniu

Primul popas al echipei noastre a fost la Biblioteca Județeană ASTRA din Sibiu, o instituție care ne-a impresionat de la bun început prin modernitate și funcționalitate. Spațiile, divizate în două clădiri impunătoare, sunt gândite pentru a optimiza fluxul de lucru și accesul publicului.

Unul dintre cele mai remarcabile aspecte a fost muzeul bibliotecii, care oferă o incursiune valoroasă în patrimoniul cultural local și în istoria cărții. Acest spațiu nu este doar o vitrină a

trecutului, ci o dovadă vie a modului în care o bibliotecă publică își asumă rolul de custode al memoriei scrise. De un interes deosebit s-a bucurat și colecția de carte veche și rară, un tezaur cultural care păstrează vie istoria tiparului. Am fost inspirați de modul în care această colecție este valorificată și pusă în circuitul cultural, demonstrând că patrimoniul poate fi atât conservat, cât și accesibil publicului larg.

Un alt element inovator a fost tipografia proprie a bibliotecii, o soluție ingenioasă care permite producerea de materiale proprii și sprijină autorii și valorile culturale locale. Am remarcat cum această extindere a serviciilor contribuie la consolidarea identității bibliotecii în comunitate.

Din punct de vedere logistic, ne-au impresionat profund rafturile mobile utilizate în depozit. Această investiție în eficiență ne-a arătat impactul pozitiv al unei planificări inteligente asupra activității bibliotecii, optimizând spațiul și facilitând gestionarea fondului de carte. În final, am remarcat că Biblioteca ASTRA îmbină armonios respectul pentru tradiție cu o deschidere totală spre viitor, folosind tehnologii performante pentru digitizarea și digitalizarea resurselor, un model pe care sperăm să-l putem prelua și noi

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca: o lecție de organizare și eficiență tehnologică

Continuând traseul profesional, am ajuns la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, o instituție impunătoare, modernă și extrem de bine organizată. Clădirea, structurată pe mai multe niveluri, este un exemplu de design funcțional, fiecare etaj fiind destinat unui anumit tip de literatură, ceea ce oferă un acces clar și intuitiv la colecții.

Vizita a inclus o prezentare detaliată a proceselor interne, care acoperă o gamă largă de activități, de la formarea profesională continuă a personalului până la organizarea tehnică a colecțiilor. Unul dintre punctele forte, pe care îl considerăm o inovație esențială, este sistemul electronic de evidență a fondului de carte care folosește tehnologia RFID. Verificarea colecțiilor se face cu un scanner automat, fără a mai fi necesară scoaterea volumelor de pe raft, o soluție care economisește timp și resurse umane. Am mai remarcat aplicarea cotelor în partea inferioară a cotorului cărților – o practică simplă, dar care ușurează considerabil munca

bibliotecarilor și a utilizatorilor, facilitând identificarea rapidă a documentelor.

Am avut ocazia să vedem în acțiune un scanner automat pentru digitizare, care scanează cărțile fără intervenție manuală, și un aparat performant de igienizare și dezinfectare a documentelor. Fiecare carte returnată de public trece prin acest proces, o măsură de siguranță esențială în contextul post-pandemic și o dovadă a grijii pentru sănătatea utilizatorilor și a personalului.

Am remarcat, de asemenea, că sala de lectură a bibliotecii era extrem de frecventată. Programul prelungit până la ora 24:00 oferă un mediu ideal pentru studiu, lectură și socializare. Numărul mare de utilizatori este cea mai bună dovadă a relevanței și a importanței pe care biblioteca o are în viața comunității.

Biblioteca Județeană Mureș din Târgu Mureș: tezaurul de la Filiala Teleki-Bolyai

Ultimul punct al itinerarului nostru a fost Biblioteca Județeană Mureș, o instituție cu o istorie bogată, situată în impunătorul Palat al Culturii, o clădire cu o arhitectură deosebită, în stil Secession. Aici am fost întâmpinați cu o deschidere deosebită de către echipa locală, cu care am discutat despre procesele interne și despre activitățile culturale.

Un aspect inedit pentru noi a fost modul de organizare a documentelor în depozit, unde cărțile sunt aranjate în ordinea numerelor de inventar, și nu pe domenii. Deși diferit de sistemul nostru, acesta s-a dovedit eficient în contextul instituțional. La fel ca în Sibiu, colecția de carte veche și rară a bibliotecii ne-a impresionat profund, fiind un tezaur care aduce o valoare inestimabilă patrimoniului local.

Momentul culminant al vizitei la Târgu Mureș a fost deplasarea la Filiala Teleki-Bolyai, una dintre cele mai vechi și valoroase biblioteci de patrimoniu din Europa Centrală și de Est. Fondată în 1802, aceasta adăpostește peste 200.000 de volume. Aici am avut ocazia să admirăm o colecție impresionantă de manuscrise și incunabule, o adevărată comoară culturală care ne-a reamintit cât de importantă este protejarea și valorificarea patrimoniului documentar.

Această vizită profesională a reprezentat o sursă de inspirație și a avut un impact real asupra modului în care percepem dezvoltarea bibliotecii publice moderne. Dincolo de schimbul de

informații, a fost o lecție despre deschidere, adaptabilitate și valoarea colaborării interinstituționale. Discuțiile sincere și exemplele concrete ne-au oferit o perspectivă proaspătă asupra direcțiilor în care evoluează bibliotecile publice europene: digitalizare, diversificarea serviciilor, apropierea de comunitate și protejarea eficientă a patrimoniului documentar.

Am înțeles că adaptarea continuă (atât tehnologică, prin achiziția de echipamente performante, cât și relațională, prin crearea de programe adaptate publicului) este esențială pentru a răspunde cerințelor viitoare ale utilizatorilor. Vizita ne-a reconfirmat că bibliotecile moderne nu mai sunt doar depozite de cărți, ci adevărate centre de viață culturală, dialog și învățare continuă. Ne-am întors la Chișinău cu un nou impuls de a susține, prin implicare și dialog, transformarea rețelei noastre într-un spațiu mai deschis și mai conectat la nevoile comunității.

Mulțumim colegilor din Sibiu, Cluj-Napoca și Târgu Mureș pentru profesionalismul, ospitalitatea și generozitatea cu care ne-au întâmpinat, transformând o vizită de documentare într-o experiență profundă și motivantă.